

Naročnina: doma na skilpni naslov mesečno 2 D., na posameznega 2 Din. 50 par.

V inozemstvo mesečno 6 Din. Z M. Listom, M. Ogracekom i kalendarom letno 100 Din.

Plačati se mora bar mesečno naprej.

Štev. položnice 11806.

Rokopisi se ne vračajo.

NOVINE

SLOVENSKE KRAJINE

Vredništvo v D. Lendavi
hš. 67, uprava v Črensov-
cih, Slov. Krajina.

Cena oglasov:
cela stran 800 Din., pol
strani 400 Din., 1 tak niže.
„Poslano“ i med tekstom
vsaka reč 2 Din. Mali
oglasi do 10 reči 5 Din.,
više vsaka reč 1 D. 50 p.
i oglasna taksa posebi.
Popust po dogovori.

Dnevi brezposelnoga učitelstva.

Že leta i leta čaka na stotine mladoga učitelstva na tisti zaželeni papir, šteromi mi pravimo „namestitveni dekret“. Zobston pričakujemo den za dnevom raznašalca pisem, kda bo prineseo toplo sonce i veselo sprotoletje v njüva potrta srca i s tem naznano, ka je siromaštvo i gladüvanje srečno prestano. Raznašalec pisem pride i odide, a sebov ne prinese olkove vejice, štera bi tem nesrečnim mladencom i mladenkam, šteri so dela želni i zmožni, končno naznanila veselo vstajenje.

Med temi nezaposlenimi učitelji je velika večina takših, šteri so vsa svoja leta šolanja živeli v največšem siromaštvu i ništerni bili popunoma navezani sami na sebe, mogoče tü pa tam na smilena srca tüjih lüdi, šteri so spoznali, ka jim stariše zavolo siromaštva ne so mogli pomagati.

Vsakši izmed tej nesrečnikov je zapüsto šolo, v šteroj je leta i leta trgao lače brez zajtrka i dostakrat na mesto obeda ali večerje vzeo knigo v roke — z največšim veseljem i vüpanjem, ka bo z novim šolskim letom nastopo službo i ka bar telko zasluži, ka se bo preživlao, oblačo i ešče od tiste skromne plače nekaj maloga odtrgao za svoje siromaške stariše, mlajše brate i sestre. Pa vse to vüpanje, mladostno veselje i nestrpna žela po deli, je vnoгим splavalo po vodi.

Če poglednemo nazaj v preminóčnost i čtemo razne novine, nas zagiftana strlica zabodne v oči, gda vidimo med nastavlenci većinoma samo liste, šteri so se slepo pokoravali vsemogočnomi režimi i šteri so meli strice, tetice i kume na takših mestaj, ka so je spravili v službo brez čakanja, a nasprotno pa so bili najsiromaškejši, najbolje potrebni, prepüščeni sami sebi, izločeni iz človeče družbe i vrženi na cesto. — Za te siromake ne bilo potrebnih peněz za nastavitve, a za politične shode i razne deputacije pa so bili vsikdar na razpolago.

S temi rečmi mi ne mislimo nikoga žaliti i ne odgriziti krüha boljše stoječim; samo smo pokazali na veliko socialno krivico, štera se je delala najsiromaškejšim. S takšim enostranskim delom se je namenoma gojilo v srci te zapüščene mladine na mesto lübezni, sovraštvo i zaničavanje. Ne čüdimó se, če so si tej zapüščeni i zavrženi začnoli sami iskati vrastva tam, kde ga nikdar ne bi iskali, če bi pravica i poštenost bila zmagovalka.

Vsi tej brezposelni učitelje so se organizirali v društvo, štero je sklenilo prirediti na konci januara meseca, tjezen brezposelnoga učitelstva.

Mi Slovenci iz Slovenske krajine se vam pridružujemo i pri toj priliki spregovorimo par reči iz popunoma našega domačega stališča i upravičeno trdimo: V našoj državi pri pametnom, poštemom i pravičnom gospodarstvu ne bi smelo biti med učitelstvom brezposelnosti.

Od šolstva v Slovenskoj krajini so že „Novine“ dosta pisale. Hvalile, ka je bilo hvale vredno i tüdi grajale, ka je bilo graje vredno. Istina je tüdi to, ka je včasí bilo edno ali drugo preostro ali pa premilo; a vse pa z najboljšim namenom, samo v hasek naše šole i mladine i vsikdar istinsko.

Mi se popunoma strinjamo s tem, ka je bilo šolstvo v Slovenskoj krajini slabše organizirano pred osvoboditvij od ostalih slovenskih krajov, šteri so spadali pod Avstrijo. Razmiti pa moremo, ka je tista organizacija našega šolstva bila popunoma pravilna v tistih časaj, za tiste razmere i je tüdi dosegnola zaželeni namen i cio. Šče dobrih par deset let takšega šolstva i bi Slovenci v Slovenskoj krajini narodnostno preminoli.

Čuvajte se lažnih prorokov!

Cerkev i njene dogme.

Blažena Devica Marija je nevtepeno poprijeta. — To versko istino je sv. Oča Pij IX. razglaslo 8. decembra 1854. leta. To razglašenje je eden izmed največših dogodkov 19. veka.

Vnogi lüdje so pa ne na čistom v toj stvari i zato gučijo i prigovarjajo na vse mile viže. Edni mislijo, da „Nevtepeno poprijetje Marijino“ pomeni to, da je Marija poprijela v svojoj blagoslovljenoj utrobi božansko telo Jezüsa Kristüsa; drugi pa mislijo, da je Marija ne mela oče, nego je prišla na svet brez zakonske zveze svojih svetih starišov. Ništerni pa trdiyo, da je to novi navuk, šteroga si je v zadnjem časi izmislila Cerkev. — Vse to je krivo!

Predvsem sv. Cerkev kaj takšega ne nikdar včila, kak smo gori spomenoli, potom pa tüdi ona ne navadna nikdar nikaj svojega razglasiti za versko istino, nego je vsikdar od začetka svojega postojanja vervalo i glasila samo to, ka je prle že v Starom ali Novom testamenti sam Bog odkrio i razglaslo.

Ka pa pravzaprav pomeni „Nevtepeno poprijetje Device Marije“? To pomeni, da je Marija v tistom hipi, kda se je v utrobi sv. Ane njena düša zedinila s telom, po posebnoj previdnosti Božoj, bila očuvana od izvirnoga greha, šteri pri rojstvu preide od Adama na vsakoga človeka. — Marija je bila človeče dete. Kak vsako drugo dete, tak je tüdi ona rojena od oče i matere po vseh zahtevaj naravnoga zakona. Zavolo toga bi morala tüdi ona po splošnoj Božoj odredbi biti podvržena izvirnomi grehi, kak vsaki drugi smrtnik. Ali Bog je z Marijov meo posebne namene: preodločo jo je za mater svojega Sina. Kak je nazvesto prihod svojega Sina, tak je tüdi v pročanstvih nazvesto, da bo Marija močna žena, štera bo premagala greh i povzročitelja greha, šatana: „Ona ti bo glavo strla!“ (I. Mojz. 3, 15.). Ravno zato, ar je Marija mela izvršiti veliko

poslanstvo, jo je Bog šteo občuvati od robstva šatanovoga. Lanc, s šterim šatan drži na sebe priklenjene düše, so grehi. I ravno pred prvov verigov šatanovoga lanca — pred izvirnim grehom — je Bog včasí pri poprijetji očuvao Marijo. Ona je ne nikdar robotala šatani, ar je ne nikdar bila brez posvečüjoče milosti, nego je bila že od prvoga hipa svojega življenja v utrobi svoje matere posvečena.

Vse to je zavolo njenoga izjemnoga dosjojanstva med ženami tüdi čisto v redi. Mati Kristüsova more biti svetjša od vseh svecov, čistjša od vseh angelov, ar je mati tistoga, ki je sama svetost i sama čistost.

To je navuk sv. Cerkve. Tak trebej to razmiti i ne nikak inači. Če pa te navuk sv. Cerkve tak razmimo, moremo priznati, da ne samo ka nemo kaj prigovarjati, nego bi nam ešče moralo biti krivo, če ne bi tak bilo! Našemi razumi se niti najmenje ne protivi to Marijino odliküvanje, ravnotak se njemi ne protivi niti to, da je Bogi bilo mogoče kaj takšega včiniti, „ar je pri Bogi ne nikaj nemogoče“ (Luk. 1, 37.).

Te navuk je ne novi navuk. Že v prvih letih krščanstva so sv. očevje angelo ve reči „Zdrava, milosti puna, Gospod je s tebo, blagoslovljena si ti med ženami“ (Luk. 1, 28.), tak razlagali, da je Bog po arkangeli Gabrijeli sam svedočo za Marijin poseben privilegij nad vsemi drugimi lüdmí, t. j. za njeno nevtepeno poprijetje. Tak je to tumačo sv. Justin, sv. Irenej, sv. Ciprijan i drugi, ki so pa ne živeli v 19. veki, nego v prvom i drugom.

Te navuk so glasili tüdi sv. očevje v kesnejših stoletjih. Bili so tüdi slávni bogoslovci, skotisti, šterim je bio voditeo bl. Duns Škotski, ki so že v 13. veki močno i znanstveno zagovarjali i širili navuk, da je Marija nevtepeno poprijeta.

Zato pa iz vsega toga lahko vidimo, da si je Cerkev ne nikaj novo-

ga zmislila, nego samo to, ka se je že od začetka krščanstva vervalo i ka je že vzhodna i zapadna Cerkev od VII. dale svetüvala, je sv. Oča Pij IX. s svojov nezmotljivov izjavov potrdó, kak pravo od Boga razodeto istino.

Smo že pravili i znova pravimo: pile kak zineš, dobro premisli, da ne boš istini plüvao v obraz. Takše prigovore največkrat rodi neznanje, včasih pa tüdi hüdoba. Edna i druga stvar je pa samo v nečast tistomi, ki se je poslüžuje v svoje brezbožne namene. (Dale.)

Dr. Slavič Matjaš, vseučilišni profesor, 60 letnik.

Veliki dobrotnik Slov. krajine i našega lista, dr. Slavič Matjaš, profesor na vseučilišči v Ljubljani, so stopili v 60 leto. Pri tom velepomembnom dogodki vüčenoga i delavnoga dobročinitelja našega iz srca pozdravlamó i njim želemo z istinskov lübeznostjov, da vse tisto, ka so delali i ka šče namenijo delati, obrodi obilen sad. Bog jih živi duga, duga leta.

Nekatoličanci molijo za zdravje sv. Oče.

Kanadski protestantski listi so toplo pisali od svetoga Oče i želeli zdravje tistomi vladari, ki dela za svetovni mir. Celo protestantski fararje so pozvali svoje vernike, naj molijo za papo, ki se trüdiyo za mir i za zbolšanje delavskoga stana. Pastor Dr. Porter v Halifaxi je med predgov etak gučao od betega svetoga Oče: Vse cerkve celoga sveta dnes gledajo z brigov v Rim za zdravje sv. Oče, pa se protestantizem združuje z katoličanstvom v želi, naj Njegova Svetost hitro ozdravi. Angleški krao Jürj VI. je tüdi izrazó želo, da bi sveti Oča kemprle ozdraveli i znova delüvali v svetoi Stolicí za mir denešnjega razburkanoga lüstva i pripelali vse narode nazaj v kat. Cerkev.

nimi premestitvami v Slovensko krajino. Što je nekaj časa preživó v našoj krajini, pa naj si bo to uradnik ali trgovec i če je objektivno, bo pripoznao, ka je to ne nikakša kazenska Sibirija, kak se je razneslo po ostaloj našoj domovini. — To nam dokazüjejo tüdi nešterni učitelje, šteri so že več let med nami i so se vdomačili, vzlübili naše kraje i lüstvo i zavolo svoje objektivnosti mogli dostakrat požreti kakšo bridkost i prestati nešterno brco ne samo od domačinov, liki tüdi od tistih svojih lüdi, od šterih so to najmenje pričaküvali. Tem lüdem naša krajina ne bila kaštigana Sibirija. Oni se žmetno odslovijo od nas i bi ništerni rad dočakao pri nas vpo-kojitev. Če pa že prve odideyo, naj bodo zagvüšani, ka je za vsa njüva dobra dela ohranimo v dobrom spomini.

V zadnjem časi pa opažamo v našoj prosvetnoj politiki jako zadovoliv preobrnæk. Na mesto kaštiganih, dobivamo mlade vüčiteljske moči, šteri se ležež vživeyo i spoznajo lüdstvo i njegove razmere. — Nasprotno pa naši mladi vüčitelje moreyo nekaj let odslüžiti na Štajerskom i Kranjskom i da tam spoznajo lüdstvo, njega šege i navade i se šče samo te povrnejo nazaj v našo krajino. S tem vüpamo, ka bomo premostili kreganje med prišleki i domačini i v bodoče živeli v lübezni, kak se bratom spodobi v svobodnoj državi.

Prosvetnoj oblasti pa polagamo na srce, da naj ide po toj poti naprej, polaga vso pažnjo na našo krajino i kemprle nastavi vse menkajoče vüčne moči, razširi razrede vsešerom, kde je to potrebno i s potrebnov penězov podporov priskoči na pomoč tem siromaškim krajom kre severne meje pri zidanji i prezidavanji šol.

Po osvoboditvi Slovenske krajine pa so se razmere v našem šolstvu popunoma spremenile. Na mesto madjarskoga jezika, se vči slovenski materni jezik. To je za nas velki napredek v narodnostnom dugovanji. Nasprotno pa je organizacija šolstva, kak takša, ostala skoro tam, kak je bila za časa osvoboditve. Mamó ešče itak največ eno-, dvo-, tri i štiri razrednice i te prenapunjene. Le malo je šol, štere so više organizirane. V tom pogledi se je napravilo samo to, ka so se ništerne niže organizirane šole razširile na eden ali dva razreda. To pa ešče z daleč ne odgovarja istinskim narodnim potrebam. Takše razširjanje tüdi v dosti mestaj za napredek včenja škodljivo delüje zavolo menkajočih vüčnih prostorov i to posebno po zimi, kda so bila deca zadvečara samo dve i pol vöre v šoli. Svedočba: V ednom vüčnom prostori so včili trije vüčitelje.

Naši spomini na preminóih 15 let nazaj nam to etak svedočijo: V prvih dvanajstih letaj je bila naša krajina stránkarsko doječa krava, štero so stranke dojile tak dugo, dokeč je püščala kaj mleka i dokeč so to mleko nücale. Drugič pa nekša sibirsko voza za tiste grešnike, šteri so se zamerili ednoj ali drugoj stranki ali pa bili obtoženi, kak protidržavni i nezaneslivi lüdje. Tak so vladajoči meli pune roke i dela i so pozabili, ka bi se dalo v tistih časaj za naše šolstvo napraviti dosta dobroga i hasnovitoga, ka je pa dnes ne mogoče.

Smo obmejna krajina i nazlúk tomi so leto za letom naši prenapunjeni razredi, brez zadostnoga števila vüčitelstva. Toga pa ne zmenküje, liki ga je ešče preveč, ar ovači ne bi bilo brezposelnoga vüčitelstva.

V našoj krajini, če so podatki, ki so nam na razpolago, istinski, je ešče nezasedenih 27 razredov. K tomi ešče moremo pristaviti, ka je neobhodno potrebno razširiti posamezne šole. Samo nekaj svedočb: V edno malo vüčno sobo v velikosti 7X6X3 m, hodi 150 dece i majo samo ednoga vüčitelja. Drugič: Ščista na vogrskoj granici je šola v kmetskoj hiši, v velikosti 4X4X2 i pol m. Ma 75 dece, šteri neobvladajo slovenskoga jezika i ma tüdi samo ednoga vüčitelja. Ešče več takših prilik je v našoj krajini, pa je raj ne omenjamo.

Mi z mirnov vestjov lejko trdimo, ka bi poleg 27 nezasedenih vüčiteljskih mest, ešče samo za prvo silo lejko odprli 54 novih razredov i to bi bila samo začasna rešitev i tak samo v našoj krajini nastavljenih 81 novih vüčitelov.

K toj zahtevi nas sili naša gosta naseljenost (nad 100 na kvadratni kilometer). Kak poledelski narod, nam zavolo pregoste naseljenosti, naša, če tüdi rodovitna zemla, ne dava v zadostnoj meri potrebnoga živeža i je precejšnji deo Goričke menje rodovitén. Zavolo toga smo prisiljeni kak sezonski delavci, iti za krühom v kraje, šteri so kulturno na višioj stopnji (Francija, Nemčija). V takših državaj se pa delavstvo, štero je menje izšölano, ne izrabla samo fizično, liki tüdi moralno. Prve posledice so že tü. Vse druge grozote pa bo pokazala najkrajša bodočnost.

Zavedamo se tüdi kak državljani svobodne države, ka smo ednakopravni z ostalimi pokrajinami i najbolši davkoplačüvalci. Zato zahtevamo, ka se naše šolstvo izednači z ostalimi slovenskimi pokrajinami.

Preneha naj se tüdi s kaznova-

NEDELA

pred pepelnicov tretja.

Evangelium (Luk. 18.) Tisti čas vzeo je seboj Jezus dvanajst vučnikov i pravi njim: ovo gori idemo v Jeruzalem i spunijo se vsa, štera so pisana po prorokaj od Sina človečega. Ar se oda pogonom i bude ospotani i bičuvani i poplūvani: i gda ga zbū-jejo, morijo ga; i na tretji den gori stane. I oni so nikaj toga nej razmeli i bila je eta reč skrita od njih; i ne so razmili, štera so povedali. Včinjeno je pa, gda bi se približavao k Jeriki, niki slepi je sedo kre poti koldūvajoci. I gda bi čuo vnožino mimo idočo, pitao je, ka bi to bilo? Pravili so pa njemi, ka Jezus Nazarenski mimo ide. I kričao je govoreći: Jezus Sin Davidov, smiluj se meni. I ki so naprej šli, karali so ga, ka bi mučao. On je pa tem bole kričao: Sin Davidov, smiluj se meni. Stanovski pa Jezus, zapovedao ga je k sebi pripelati. I gda bi se približavao, pitao ga je govoreći: ka ščes, naj včim? On je pa pravo: Gospodne, naj vidim. I Jezus je velo njemi: pregledni, vera tvoja je tebe zdravoga včinila. I precj je vido i nasledūvao je njega zvišavajoci Boga. I vse lūstvo, gda je vidilo, dalo je hvalo Bogi.

Svoji k svojim!

Kakše so novine.

Neprijateo naše svete vere je prvi zgrabo za novine, za tisk, stisno ga v svoje roke i njega se posluži, da bi svet odpelao od Boga i — od Cerkve. A mi katoličanci smo s svojov nemarnostjov to dovolili i se za to stvar ešče vsikdar premalo brigamo. Medtem, da smo mi za svoje novine mrtvi, malomarni i mlačni, medtem neprijateo katoličanstva s svojimi novinami, s tov čarnov velesilov, vse bole vdira v duše lūdi i rūši v njih to, ka nam je najsvetejše. Največšo i odpreto borbo proti Bogi i Cerkvi, to je proti katoličanstvi, vodijo „protiverske“ ali „brezverske“ novine, štere pišejo vse vrste hūdobije, zamazanosti, grdobije i razvūzdanosti, a poleg toga smešijo vse, ka je nam katoličancem čisto, sveto i drago. Za katoličanca, šteri je ne samo na paperi katoličanec i šteri ma v sebi ešče malo čūta sramū i poštenja, te novine neso tak nevarne, ar jih ednostavno nikdar ne sme kupūvati, čteti i podperati. Meo bi smrten greh.

Drūge novine so „brez farbe“, ali kak jih zovejo „na zvūnaj neutralne“. Na prvi pogled ščejo vsem zadovoljiti: katoličancom i protivnikom. Te novine so za vsakoga neizkušēnoga i mlačnoga katoličanca jako nevarne. One ne pišejo odpreto proti veri, poštenji. One celo včasih prinesejo kaj od katoličanske i pravične stvari, samo da bi primamile i zapelale katoličance, da je naročijo i čtejo. Ali gda pride do toga, da se trbe odločiti za katoličansko ali protikatoličansko stvar, teda te novine „brez farbe“ pokažejo svoje škrample i svoje pravo, protikatoličansko i zamazano lice. Na žalost, vnogi i vnogi katoličanci toga ne vidijo ali neščejo viditi, pa naročajo i čtejo rajši takše, do vere mlačne novine, nego svoje prave katoličanske. Kelkokrat se čuje: ve pa te novine nikaj slaboga ne pišejo i slično. Slepici! Nesrečneži ne vejo, da od takših novin preti največša nevarnost. Ar vsigdar se je ležej boriti i obračunati z odkritim neprijateljom, nego s takšim, šteri te čaka v skrivališči. Novine „brez farbe“ so samo predstraža pravih brezverskih novin. V takših novinaj se vrsti vseh sedem glavnih grehov, kak pač pride prilika za koga. I oni, šteri so pokvarjeni i nagnjeni raznim pregreham, radi primlejo za takše novine, ar v njih friško najdejo pravi svoj kep. Takše novine pišejo od vsega mogočnoga i nemogočnoga i tak včijo svoje čtevce, da tūdi oni idejo na slabe, krive, komunistične, razvūzdane poti. Izgovor ništernih modrijašov, šteri trdijo, da njim „takše“ i „takše“ ne škodijo i ne bodo škodile, je smešen. Vsakši lehkoverni čtevec takših novin zaide prle ali sledkar ta, kama ne bi smeo, ne da bi to on sam opazo. Gda ga pa šatan ednok dobi v škrample, te se njemi teški iztrgati. Vse „brezverske“ i novine „brez farbe“, ar ne marajo za Boga, vero i poštenje, se dajo vsigdar podmititi od razvūzdanih bogatcov i za to mito vničavajo lūdi, za to mito gonijo škodljivo politiko, za to mito skrivlejo istino, gor mešajo narode i gonijo jih na bojno.

Proti laži, nepoštenosti i mrznji brezverskih i indiferentnih novin pa se

Politični pregled.

Domači.

Seja narodne skūpščine se je odprla 1. februara. Mogla bi se že 25. januara, kak smo javili, a zavolo slavnosti pri podpisu prijateljske pogodbe med Jugoslavijov i Bolgarijov, se za en tjeđen poznej preložila.

Finančni odbor dela. Ar more biti proračun za leto 1937/38. do 1. aprila zglašen, nevtrūdlivo dela na njem finančni odbor. Kda de gotov v finančnom odbori, pride pred narodno skūpščino, kde se dvakrat zglaša za njega, obprvim povprečno, potem pa v podrobnosti i to pri vsakom ministerstvi. Naj de vse gotovo do 1. aprila, se mora jako paščiti finančni odbor.

Svetovni.

Atentat na predsednika boljševiške Rusije, Stalina se je od-krio. Mogo bi se 21. januara izvršiti. Peklenski stroj je bio položen poleg Stalinove delavne sobe. Od straha, ka ga ne bi krvoločnika z sveta spravili, si vsaki den menja delavno sobo i samo najbolje zavūpni lūdje znajo za njo. Pitanje je pa, da li ne do ga ravno tej najbolje zavūpni lūdje skončali! Aretirano je veliko število službenikov zavolo toga atentata i Beloborodov, bivši komisar ali minister za notrašnje zadeve. Zaprte strašno mučijo v vozej. Zaroto je odkrio židov Šapiro, koga je Stalin za to odlikūvao z redom rdeče zvezde.

Aretacije v Rusiji. Aretacije se naprej vršijo po celoj Rusiji. Bivšega boljševiškoga velikaša Trockija mati, sestra i sin so tūdi aretirani. Istotak Rakovski, Divan, voditelj komunizma i vnogi drūgi. Aretirani Beloborodov je dao vmoriti bivšo carsko družino i zdaj je sam prišo na zatožno klop i smrti mora v oči gledati. Pač Boži mlini počasi melejo toti, ali sigurno.

Nemčija. Portugalija je dala v najem Nemčiji naselbine Angole največši deo. Ta naselbina je v Afriki i je šestkrat vekša kak cela Jugoslavija. Pokrajina je jako bogata na surovinaj, štere potrebūje ravno nemška industrija. Nemci so zatem vzeli v najem

borijo i pišejo pravico i istino edino naše katoličanske novine. Ali te so večkrat slabe, male, po krivdi samih katoličancov. Na mesto, da bi čteli, podpirali i širili svoje novine, pa letijo za novinami i podpirajo novine, štere nam od dneva do dneva pripravljajo vsikdar vekšo nesrečo, stisko, bilo materijalno, bilo dūhovno. Pa se potom tožimo, da nam slabo ide, pa nam ne več za živeti i tak dale. Bedaki! Vdarimo se po glavi i spreglednimo, koga sami pri katoličanskih novinaj podpiramo: našo kmečko katoličansko stvar — i svojo srečo, ali pa po slabih novinaj protikatoličansko stvar liberalcov, bogatcov i komunistov. Ne tiskajmo se i ne ponūjajmo se...

Uvodni govor na akademiji beltinskega prosvetnega društva na izseljeniško nedeljo.

Na današnji dan, ko se spominjamo naših izseljencev v tujini, komaj upam dvigniti svoj glas, da bi govoril o ljubezni do domačije. Bojim se, ker pesem mojih strun ni vesela pesem, ni vzhličena, ni radostna. Struna mojih gosli zvane mīlo in bolešno, kot zveni glas ranjenega srca. Moja pesem je otožna, ker me vodi v našo vas, kjer se je polotil naših ljudi nekak obub, da bi še dalje mogli živeti v tej hiši, da bi mogli tukaj počakati svojo srečo. Že prvi pogled na vas je turoben, hiše vidim zaprte, strehe razdrte, ki mole gola rebra. Slika vasi me spominja na sliko pokopališča s polomljenimi lesenimi križi. Kje je naš narod? Kje krepke desnice naših mož? Kje naši krepki dečki, ki jih opeva pesnik, kot da se niso rodili iz matere, kot da goram se iz bokov izvili so! Kje so dekleta prijaznih in cvetočih lic? Tamkaj v Ameriki, tam v Franciji, kamor ne seže jih naše oko.

Pred hišo se igra otrok, v pre-kleti ženska vpadlih lic in razoranega čela, v sobi za pečjo pa stari oče sklonjen od dela prebira čislo. — To je slika mnoge kmečke družine. Moja pesem je otožna, ker me pelje iz vasi

od Frankove vlade v Španiji španjolski del Maroka i Rio de Oro pokrajino. Oboja najemnina je pogojena na dobo 99 let.

Madjarska. Protina v parlamenti se je združila v edno stranko pod imenom „Združena krščanska stranka“. — Darányi ministerski predsednik je dao izjavo, da bi Madjarska bila volna iti z Malov zvezov, če se v državaj Male zveze da madjarskoj menšini menšinska pravica i če te države pripoznajo, da je madjarska popolnoma neodvisna država. To teliko pomeni, da se sme oborožavati, kak se šče. Menšinske pravice majo pri nas že itak Madjari. Če bi Slovenci okoli Monoštra teliko meli, kak Vogri pri nas, bi srečni bili. Če Madjarska da tisto svojim menšinam, ka njim ide, gotovo bodo dale tūdi države Male zveze. Potem pa, kak zavezница Italije, bi Madjarska bila dužna vplivati na Italijo, da ta da narodne pravice vnogim stoejerim Slovincem, ki so prišli pod talijansko oblast.

Smrtne obsodbe v Rusiji. Državni tožilec Višinski, ki je po pokolenji polski židov, je zahtevao smrtno kaštigo za 17 boljševiških voditelov, ki so priznali, da so delali nato, da se komunizem spremeni, ar so spoznali, da je nemogoče prnesti človeštvi blaženosti. To so spoznali tisti lūdje, ki nemajo vere, ki so sto i stoezere spoklali samo zato, da vpelajo boljševizem. I zdaj po 20 letaj javno priznavajo, da so slabo delali. I gda idejo na bolšo pot, jih Stalin da 13 na smrt obsoditi, štiri pa na večletno vozo. Med obsojenimi sta tūdi Radek, prle Sobehelson i Pjatakov, prle Fischmann, oba židova, prvi je dobo 10 let voze, drūgi je pa osmrčen. Radeka so zato ne osmrtili, ar se vūpajo, da de ešče na hasek komunizmi. Generala Putnika, bivšega vojnoga atašeja v Londoni, so pa brez obsodbe v vozi strelili.

Nemčija. Hitler je držao dve vūrni govor, v šterom je povdarjao, da si Nemčija ne da od nikoga vezati rok, da je samostojna država i je za mir z vsakov državov. Je pa proti komunizmi i zahteva svoje kolonije nazaj, ar je ne z bojom dobila i jih je potrebna za svoje preobilno lūdstvo.

Pitanja i odgovori pri zakoni od zaščite kmeta.

1. Jeli je kasa dužna stari dug znižati, če se ne plača novi dug, šteroga ma dužnik pri istoj kasi?

Odgovor: Dužna je, če dužnik prinese potrdilo, ka je kmet i posestni list.

2. Jeli je spadno stari privatni dug, če je naraseo pri trgovci?

Odgovor: Ne je spadno, nego

Razgled po katoličanskem sveti

Nemški škofje pri sv. Oči. Pet nemških škofov se je podalo v Rim, da sv. Oči potožijo preganjanje, štero trpi kat. Cerkve v Nemčiji od narodnosocialistične vlade. Vlada najmre ne dovoli, da bi Cerkev odgajala mladino, kak je po Kristušovoj zapovedi to njena dužnost. Sveti Oča so v posteli sprejeli nemške škofo i se jako razžalostili nad tem sporočilom. Če se razmere ne zboljšajo v Nemčiji, bo Cerkev odpovedala konkordat, to je pogodbo, sklenjeno z nemškov državov.

70 letnico svojega obstoja je obhajalo 20. jan. društvo v Zagrebi, šteroga namen je bio, da širi večno molbo Najsvetejšega Oltarskoga Svestva i da pomaga siromaškim cerkvam.

Križ je zmagao. V Oldenburgi na Nemškem je prosvetni minister odredno, da se mora križ odstraniti iz vseh javnih zavodov, tūdi z šol. Škof je to v pastirskom pismi naznalo svojim vernikom, štero se je v vseh cerkvaj preštel. Nato je deputacija za deputacijov šla k ministri i protestirala proti toj odredbi. Decembra 18. je narod okinčao križe na grobi v boji spadnjenih vojakov i 28. dec. na spravišči, gda je predsednik začeo gučati, njemi je velikanska vnožina naroda kričala; „Mi ščemo križ meti v naših šolaj!“ Na te krič je predsednik dao izjavo, da je vlada svojo odredbo nazaj vzela. Križ je zmagao.

Koliko misijonarov je na Kitajskom vmorjenih i zgrabljenih. Od 1. 1912. do 1934. to je v 22 letaj so sovražniki vere vmorili na Kitajskom 53 misijonare. Tej misijonarje so pripadali 16 narodom. Kitajcov je bilo 18. Zgrabili so pa sovražniki vere 390 misijonarov, štere so držali zaprte krajše i dugše vremen, nešterne celo 4 leta.

Molitev za aotomobiliste. V Ameriki v škofiji Detroit je škof odobrio molitev za aotomobiliste, ki bi se po našem jeziki etak glasila:

Sveti Jožef i Marija,
Bodita nam tovaršija
Z Tobijom i Rafaelom,
Z nadangelom Mihaelom,
Na poti nas vodita.

Novi poslanik naše vlade pri Sv. Stolicj. Imenūvani je dr. Niko

dužnik ga mora v 12 letaj brez obresti plačati po členi 36 a.

3. Če je privatni stari dug ne na blagi, jeli je spadno?

Odgovor: Spadno je za polovico i se plača v 12 letaj na 3%. More se pa napraviti zdaj novo dužno pismo. Stari dug je pa tisti, ki se je napravo pred 20. aprilom 1. 1932.

na železniško postajo k odhodu vlaka in pred izseljeniško pisarno. Tukaj vidim našo mladino, naše dečke in dekleta, može in žene. Kovčke imajo v rokah in se poslavljajo od svojih dragih, sin od očeta, hčerka od matere, mož od žene, žena od moža in otrok. Moja pesem je otožna, ker se bojim, da bo ta mladina pozabila na svoj dom, na rodno grudo, da bo ta mož pozabil na svojo ženo, žena na moža in otroke, ker tujina je zapeljiva. Žal mi je mlade žene, ki bo ovdovela, ki ne bo mogla svoje materinske ljubezni posvetiti svojemu otroku, ampak bo morala pustiti iz rok otroka in prijeti za plug in koso. Žal mi je otroka, ki bo izgubil očeta, ki ne bo poznal tople materinske ljubezni, temveč bo hiral in sirotel kljub temu, da mu živita oče in mati. Moja pesem je žalostna, ker vidim čez nekaj let upadla lica mlade žene in razdejano posestvo. Žal mi je te žene. Mož se je sicer vrnil, pa kakor, da ni več mož. Stare skromnosti ne pozna več. Stara zadovoljnost domačina je izginila. Z njo je šla tudi domača sreča. Najbolj pa mi

Kar moč nebesa so poslala, da večnih nas otmo grobov, vse mati kmetska je zibala, iz kmetskih so izšli domov. In ne v dvorinah bogatinov, kjer blesk zakladov te slepi, kjer dom seljaških je trpinov, rešitve vzor se nam žari. Ta hiša nam je mati krušna, domovja steber je častit. Iz kmetskih hiš nam hrana dušna, iz kmetskih hiš omike syti.

je žal Vas, dragi dečki in dekleta, naš ponos in naš up bodočnosti. Vi, ki ste krona naših družin in cvet naših krajin, Vas je največ v tujini. Moja pesem je otožna, ker vidim naše dečke in dekleta, kako so odtujeni domovi. Tujina jih je odtrgala od njihovega doma, od domače grude. Tako je dragi moji! Ljubezen do domače grude smo zavrgli, zato nas pa poziva tujina. Mestni modernizem se je ugnezdil v naše vasi in mori našo mladino. Komaj mladina odraste, se že odtrga od doma in hlepi za denarjem. Najbolj pa odvrača našo mladino od domače grude, današnja usoda. Dekle nima lepe obleke in hajd v mesto ali v tujino, ker ni več moda biti slovensko dekle z robcem, temveč gospodična v klobuku in rokavicah. Zato pa dragi moji, iztrebimo iz naših vasi modernizem in zanetimo v naše vrste ljubezen do domače grude. Vzgaajmo mladino v meri, da postane ponosna nase in na svoj dom in potem ne bo treba tujine in ne mesta. Ponos nam bodi domače delo in kmetska hiša, o kateri poje pesnik:

Mirošević-Sorgo, ki je rojen v Dubrovniku v Dalmaciji i je kak poslanik na Reki, kaj pomagao jugoslovenskomi narodi.

Nori pozdravljajo diktatora Sovjetske Rusije. Stalin i Vorišolov, voditelja komunistične Rusije, sta obiskala pred kratkim norišnice poleg Moskve. Upravnik norišnice je betenike dugše vremen vado, kak naj sprejmejo visokoga gosta. I resan, kda je Stalin prišao, so vsi norci kričali: „Bodi zdrav, naš voditeo, tovariš Stalin“. V Rusiji so najprej vsi tovariši, kak je nekda tudi pri nas bio vsaki samo „elvtárs“, to je tovariš. Vsi so pozdravljali Stalina, samo vratar je mučao. Stalin ga je pitao: „Zakaj pa ti mučiš?“ Odgovoro je: „Jaz nesam norc“.

GLASI.

SLOVENSKA KRAJINA.

Navuk za tretjred sv. Frančiška je dnes teden, 14. febr. v Črensovcih po večernici.

Na podporo Novin so darovali: Dr. Mirko Sesardič, ban. zdravnik, Beltinci, 20 Din. Bog povrni!

Na evangeličanski dijaški dom je Kmečka posojilnica v Soboti darovala 500 Din.

Nastavitev Kmečke zveze za beltinsko faro se je zvršila 24. jan. Pri tej priliki je lepi govor držao srezki kmetijski referent i ga dokončao z etimi rečmi: Pomagaj si sam i Bog ti bo pomagao.

Na fanjščekovo nedelo, febr. 7. pridite v Črensovece. V zakurjenoj dvorani Našega Doma se bo predavala lepa igra, drama, „Lovski tat“. Igra je puna lepih navukov. — Odbor Prosvetnoga društva.

Beltinci. Nekda se je gučalo pri nas, ka so oštarije peklenska jama. Pitanje je, jeli so pintašje ne peklenska jama, kde se dobi nesamo piti, nego ešče jesti? — Naši gasilci so obhajali jan. 17. svoj svetek i so se zbrali pod zastavov sv. Florijana v cerkvi pri velikoj svetoj meši. Po sv. meši je novi pesmarski zbor spopevao državno himno, Bože pravde. — Zdaj, ka se bliža fanjšček, se plašijo kūrji v naših kūrnejakaj, ar je pohajajo kūrji tovaže. Dobro bi bilo oborožiti nočne straže proti kūrjim tovažom.

Dva metra ranih krumplov ki ma k odaji, naj javi to na Agrarno zadrugo v Črensovcih.

Gančani. Naša šola je dobila novo vučitelico, gd. Trabonja Antonijo iz Svetinj. Gospodičini želemo, da se dobro čuti med nami i ma dosta uspeha v šoli. Bog blagoslovi njeno delo.

Občni zbor Prosvetnoga društva v Beltincih je razvalavo sklep jesenskog občnoga zbora, gda se je dekliska zveza združila z Prosvetnim društvom. Zdajje znova ločena dvojica organizacija, samo pri spevanji delata skupno.

Zasedanje banovinskoga sveta se začne 15. februara v Ljubljani. Če što ma kakše zahteve, naj je pismeno izroči do 13. februara našim gospodom banskim svetnikom.

Na misijon g. Kereca v Junnafuji na Kitajskom, je darüvao Antolin Andraš iz Beltinec 10 Din. pa edno srebrno korono, N. 100 Din. Mesto pila i jela, ki bi prek mere segalo, darüjte za razširjanje božega kralstva. Življenje je kratko i bliža se večnost.

Naše č. sestre prišle srečno na Kitajsko, kak piše uredniki Novin č. s. Mihaela Ros, prednica, ki je z Črensovec, iz Hong-Konga. Č. sestre se počitijo dobro i prosijo naše molitve. Pismo ob priliki objavimo.

Ki ma kakše pitanje zavolo zaščite kmeta po novom zakoni, naj stavi to pitanje potom svojega širitela na uredništvo Novin i dobi zadovoljni odgovor v Novinaj.

Tridnevni kletarski tečaj se je vršo dne 3., 4. i 5. febr. 1937 na Vinarskoj i sadjarskoj šoli v Maribori. Tečaj je bio brezplaćen, teoretičen i praktičen i je trpo dnevno od 8—12. i od 14—18. vüre.

Vmor. Januara 27. malo pred polnočjov je postao žrtv divje nature Cigan Adam, vrli šošarski detič iz Srednje Bistrice. Pokojni se je včio šošarske obrti pri šošari Kūzmi v Žižkih. I kak je zdaj navada po naših vesnicaj, hodo je seme lūpat k

Žižek Martini v Žižkaj. Po lūpanji so začeli lūpačje po grdoj novoj navadi plesati na nekšo muziko. Prle te navade ne bilo v našoj fari. Pri plesi je prej pokojni oprošenoj plesalki Hozjan Ivana Brglesa iz Trnja pošepetno, naj ne pleše z takšim razbojnikom. To je Hozjana Brglesa tak vjelo, da je počakaj Cigana, kda je prišo vō i njemi je nož trikrat zasado v srce. Bio je za par minut mrtev. Zapišča siromaško mater. Oba, morilec i vmorjeni sta maloletniya. Morilec je star 22 let, vmorjeni pa okoli 19 let. Nebi se ta nesreča zgodila, či nebi gospodar dovolio plesa v svojoj hiži i či nebi dao 2 litra žganice spiti. Bi bole bilo, či bi tisto žganico odao i bi si naročo naše katoličanske liste. Naj se Jezušovo Srce smiluje oba, pokojnoga, da ga reši trpljenja i živočega morilca, da njemi pokloni miloščo prave pokore. Starišje molite, molite i pazite na svojo deco! Kakši odgovor te daval Bogi za strašne grehe ludomorstva vi i vaša deca. Molite i se pokorite, ki mate te greh na vesti posredno ali neposredno. Da če Bog pokaštiga za malo, malerno špotljivo reč, ki se je izrekla bole po šali, o keliko bole za življenje, ki je je vzeo morilec pred časom z rok Bogi, ki je jedino začelnik i sodnik življenja i smrti. Molite i pokorite se.

Nagla smrt. Januara 26. so najšli orožniki črensovske orožniške postaje svojo küharco, Sever Ano, 49 let staro pobožno samico mrtvo, zaklenjeno v njenoj sobi. Zadelo jo je kap. Pokopali so jo z lepov vdeležbov 27. jan. Bog bodi siroti smileni. Bila je doma iz Doline v sebeščanskoj fari.

Bogojina. Kak v domačoj, ravnotak po ostalih občinaj naše fare čüjemo po večeraj tak lepo spevati naše dečke, ka se začüdeno pitamo, da li so to naši dečki. I z veseljom povdarjamo, naši so. A z žalostjov pa ugotavljamo, da naša mladina ne

spevle v cerkvi. Kak lepo bi bilo, če bi naša moška mladina na svojem mestu, štero njej je v cerkvi odrejeno, zdignola svoje lepe glasove. Prosimo vas nato, dečki, vsi bogojanski farniki. Spravite nam to veselje.

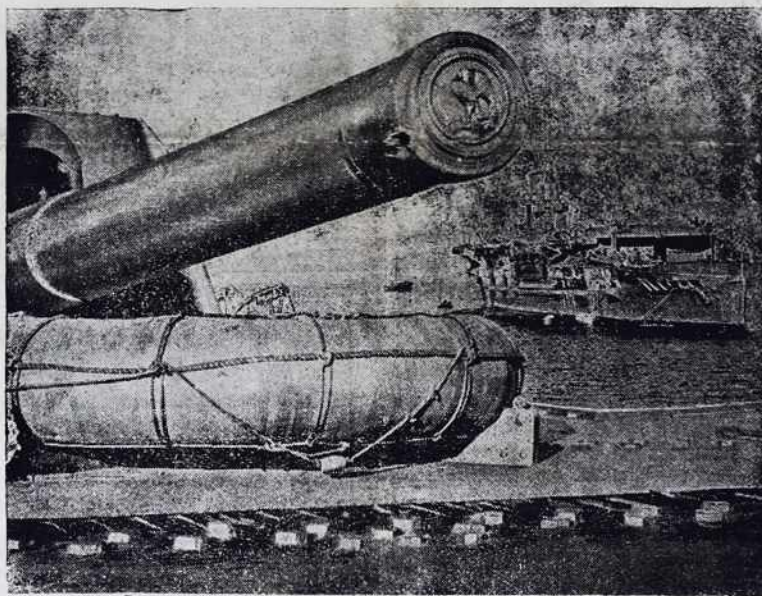
Nesreča. Tak nesrečno je spadnola po stubaj gospa vpokojenoga žandarskoga narednika Lebana v Žižkih, da si je rebra zlomila. Želemo dobroj gospej kem hitrejšo ozdravljenje.

D. Bistrica. Naša občinska cesta, štera nas veže z gibinskim brodom, je dobila 4500 Din. podpore. Smo iz srca zahvalni za to dobroto kraljevskoj banskoj upravi.

Naši zavci v Belomgradi. Iz Belgrada nam javljajo, da je srečno prišlo 25 zavcov v glavno mesto Jugoslavije, šteri so se skotili, oddojili i podkrmili v lepoj Slovenskoj krajini. Gospodje pri odbori za izvoz živine, jih ne morejo prehvaliti, tak slatno pečenko so dali.

Vadarci. Smo se zmirili z našim vrlim širitelom Tanacek Francom. Prosimo ga naročniki, naj ne zameri, če njemi štera oseba kaj proti pove v nepremišlenosti, mi ovi vsi ga poštüjemo i ljubimo i smo njemi zahvalni. Tak naj vsaki naš naročnik guči.

Delavstvo „Našičke“ v Lendavi štrajka. Preminoči teden je delavstvo Našičke, šterih je okoli 400, stopilo v štrajk zavolo premale plače. Delavstvo je dobivalo po 8 Din. dnevne plače, štera malenkost pa nikak ne zadostuje za prehrano neoženjenoga delavca, kak pa te bi zadostüvala za družinskoga očo, ki ma četvero i več dece. Ta v nebo kričeča krivica je pogнала delavstvo v štrajk. V ponedlek je delavstvo bilo pozvano v delo i so se začnola pogajanja za vekšo plačo, štera pa se je na žalost, ne dosegla, zato so delavci znova stopili v štrajk, šteri de tak dugo trpo, dokeč se delavstvi ne da ono, ka njemi po božem i človečem zakoni ide.

Jesenski manevri angleškoga brodovja na škotskoj obali. Slika je posneta z orjaške križarke „Rodney“, ki je šče viditi del na desnoj; na levoj nosilka letal „Courageous“.

Cesta Skakovci-Motovilci

Predmet: Predlog za razširitev občinske ceste Skakovci—Motovilci.

Kraljevski banski upravi dravske banovine. Tehnični oddelek v

Ljubljani.

Na poziv kraljevske banske uprave dravske banovine v Ljubljani z dne 13. X. 1936. V. No. 40/87, da naj banovinski svetniki predložijo želje svojega okraja za javna dela, ki se naj v prihodnjem letu izvršijo. Podpisani banovinski svetnik Bačić Franc, župan v Gornji Lendavi

predlagam in prosim,

da se vzame v seznam cestnih del, ki naj se izvršijo v gornjem Prekmurju iz banovinskoga bednostnega sklada

razširitev in poprava občinske ceste Skakovci—Motovilci

skozi vasi Topolovci, Domajinci, Krašči in Vopoča in razširitev nadaljevanje te ceste od Motovilec do Kuzme, ker pa je že itak v načrtu in odobreno.

Razlogi za predlog so:

1. Ta cesta bo najkrajša zveza iz Maribora v gornje Prekmurje do Kuzme in Gornje Lendave, ko bo dograjen most preko Mure na Petanjcih.

2. Ta cesta bo veliko krajša, kakor banovinska cesta od Krajne skoz

Cankovo in preko Pertoče v Kuzmo in Gornjo Lendavo.

3. Ta cesta bo peljala vedno po ravnem in ne bo imela nobenega klanca, dočim ima banovinska cesta skozi Cankovo šest klancev, dva večja pri Cankovi in Domajincih, dva manjša v Kraščih in zopet dva zelo velika od Pertoče do Dolnjih Slaveč.

4. Dolžina te razširjene ceste od Skakovca do Motovilec bo znašala samo kakih 7 km in bo šla ves čas po trdem terenu.

5. Stroški razširitve in poprave ne bodo veliki, ker ni nikjer nobenega klanca in nobenega novega mostu, ker je most prek Ledave v Skakovcih že itak napravljen.

Iz omenjenih razlogov, podpisani prosim, da se sprejme ta predlog v seznam banovinskih javnih del za leto 1937., ker bo s tem revno prebivalstvo zelo pomagano in ustvarjena najkrajša zveza najsevernejše točke Prekmurja z Mariborom in Slovenskimi gorici.

Gornja Lendava, dne 12. nov. 1936.

BAČIĆ FRANC.

Gospod ban dr. Natlačen in gospod načelnik tehničnega oddelka ing. Škaberne sta obljubila to izvršitev, da se ta cesta sprejme v banovinsko.

Selekcijsko društvo za svetlo lisasto govedo v Beltincih se najljepše zahvali našemi gospodi poslanci, Dr. Klari, šteri nam je v Beogradi sproso precu velko podporo za našo razstavo, štera je bila 10. septembra v Beltincih. Podpora je prišla malo po razstavi, pa vseeno smo jo dobili i to 10.000 dinarov. Tü se vidi, da mam takšega poslanca, šteri je za našo siromaško lüdstvo. Najšli so se pa takši lüdje, šteri so se s toga norčarili: Ka bi prej to istina bila, ka bi vam g. Dr. Klar telko penez spravilo, to je prej njemi tam kakši uradnik obečo. Ali mi poznamo Dr. Klara ino smo ga že prle poznali. Čiravno pred volitvami so tej stari grešniki dosta posla meli zavolo g. Klara: Ka bi prej mi gospoda volili, gospod prej ne da nigdar nikaj siromaki, pa gda pride ta, ga kaj prosit, te prej niti nede šteo žnjim gučati. Ali mi smo že dobro poznali tiste stare grešnike i smo na njihove laži nikaj ne dali, čiravno so se nam prtili pred volitvami: zmaga je naša ali „jaj Vam“.

Kratki glasi.

Strašna smrt na valemaj stroja. Na Tezni poleg Maribora je stroj zgrabo delavca Tikvič Ivana za kaput i ar je meo žep hüdi, ga ne püsto, dokeč ga ne popolnoma razmrcvaro. Telo je stroj kak pogačo vküpzdrüzgao i spotro vse kosti. To se je zgodilo v tovarni stavbene družbe.

Gospocka deca ropari. Sodišče v travniku je obsodilo dva maloletniva gospodeka na tri leta voze i na petletno zgübo častnih pravic, ar sta ednoga siromaškoga delavca oropala od štiridnevne teško zaslužene plače i sta šla za te oropane peneze v krčmo pit. Tü so jiva prijeli orožniki.

Kak strašni gobec ma bojna. Država Polska je zgiasala za orožje desetjezer milijon dinarov. Za te penez bi lejko vsem betežnim i siromakom podignola špitale i hiše, zdaj pa tej trpijo dale, narod pa plačüje za morije. Pa tak je to po vseh državaj. Edna se boji drüge i se zato oborožava. Nesrečna človeča narava, štera ne more mirüvati i lüčkoga blaga na miri püšüti, zato pa prido svaje i po svajaj bitje.

Bogokletstvo hrvackoga kmeta. V društvi „Dom Sijepana Radića“ v Zagrebi, je držao predavanje kmet Gaži Franc iz občine Hlebina. V svojem govori je z svojih lamp vüpo püstiti ete grozne reči: „Če španjolski krao Alfons ne bi dao posvetiti španjolsko Srci Jezušovomi, ne bi do toga prišlo, ka se dnesden tam godi“. — Srce Jezušovo odpüsti njemi.

Na dosmrtno vozo je obsojen Adler Karol, ar je vmoro i oropao pismošo Žunko Ludvika v Št. Ilji. Morilec je nezakonsko dete, ki je bio zaprva jako dober, a prišo je v slabo družbo, začeo piti i to ga je pokvarilo.

Najmenši mladenček na sveti je De Rio Pavel, ki žive v Chicagi, je star 13 let, meri pa samo 45 centimetrov.

Grozovita povoden v Ameriki. Že smo dnes teden poročali, da je Ohio reka grozno narasla i spoplavila en del Amerike. Zdaj je povoden že tak narasla, da je blüzi en milijon lüdi brez strehe i povoden je tak velika, kak če bi cela Jugoslavija bila pod vodov. Vužgalo se je tüdi 500 milijonov litrov benzina i plavao je te ogenj doli po vodi i vužigao desno i levo. Povoden je narodna nesreča, ar je zadela 13 držav i samo za prvo silo mora dati amerikanska država štirideset jezero milijonov dinarov na pomoč ponesrečenim.

V Rusiji so zgiasali na novi proračun dvestojezero milijon dinarov. Vse zato, naj netijo i podpirajo revolucije po sveti proti redi, veri, proti Bogi i njegovoj cerkvi. Kmet pa od glada vmirao bo. Zaistino peklenski proračun.

Sedemnajset ruskih boljševičkih velikašov so obsodili zdaj v Moskvu. Med temi so bivši stebri komunizma, celo štirje komisarje, to je ministri. Pa zakaj? Stalini so nevarni i trebe je z sveta spraviti.

33 svetovni euharistični kongres se je na Svečnico odpro v Manili na otokaj Filipini z velikov slovesnostjov.

Janko Verbajnsak:

Kaj ima delaven človek od Kristusa in njegove sv. Cerkve.

Sam, brez odborov in dolgozveznih sej in razgrabljanj, posvetujoč se edino z Božjim Zveličarjem pred tabernakljem, se je lotil dela za olajšanje bede bližnjega. Žel je ogromne uspehe.

Kaj, ko bi tudi v teh težkih časih številni njegovi duhovni sinovi in hčere, včlanjeni v III. redu posnemali svojega velikega duhovnega očeta in bi se recimo odločili za prostovoljno plačevanje Frančiškovega davka usmiljenja.

Vzamimo, da bi plačal vsak samo 12 Din. letno in bi jih plačalo v Sloveniji 40.000, tedaj bi prišla v enem samem letu ogromna svota 480.000 D., v 10 letih pa že približno 5 milijonov. In v kaj bi potem vložili ta denar, gotovo ne v kako banko, tudi ne v kako industrijo, ampak v zgradbo osrednjega zavoda za odgojo osirotele in zanemarjene dece, za varstvo deklet itd. Ogromne koristi bi bilo to ne za posameznike, ampak za celo državo, saj bi se število dobrih državljanov povečalo, število zločincev pa zmanjšalo.

Kaj ko bi na omenjeni način podprli idealno stremljenje izdajatelja „Novin“ vsi čitatelji „Novin“; v par letih že bi vstalo nekaj veličastnih domov krščanskega usmiljenja, dovoljnih, da omilijo bedo revnih in zapuščenih teh obmejnih krajev. V smislu naročil sv. Cerkve si je zamislil velike načrte na polju dobrotelnosti za Slov. krajino, v smislu sv. Cerkve boste ravnali, ako ga boste v njegovem prizadevanju podpirali.

Izgovor, „smo revni“, ne velja; samo enkrat na leto si pritrčaj kakšno ugodje in daj tistih par dinarjev v dobrotelni namen in dovolj bo.

Evo vam en slučaj: V mestu S.... na sveti večer. Akademik, ki se pripravlja na izpit, je ostal v mestu. V družbi tovarišev hoče prebiti sveti večer v prijetno topli restavracijski sobi. Na cesti mu pride naproti zelo revno oblečena žena z otročičkom v naročju. „Prijetelji, kaj ne, dva litra vina bi si privoščili danes?“ vpraša akademik tovariše. „Toda ne bomo si, dajmo raje ta denar tej le revli!“ Rečeno, storjeno. Akademik in njegovi tovariši so prebili sveti večer v prijetni zavesti, da so storili dobro delo, ubogi revni pa je bilo na sveti večer zopet tako prijetno toplo pri srcu: hvala Bogu, še so dobri ljudje na svetu.

Dragi čitatelji! Samo enkrat na leto se odpovej kakemu ugodju, veselici ali podobnemu in stotisoči se bodo nagromadili za omiljenje bede in revščine.

„Setev je velika, a delavcev je malo, prosite Gospoda setve, da pošlje delavcev.“ Da, prosimo Gospoda Kristusa, da tudi v nas obudi smisel in voljo se udejstvovati z deli usmiljenja na polju krščanske dobrotelnosti, kamor nas kliče sveti Oče.

„Po njih delih jih boste spoznali“, da, po naših delih nas bode naš nebeški Oče enkrat pripoznal za svoje,

Pisma naših iz tujine.

Horvath Egidij, plebanoš S. Bethlehem: Izseljeniške Novine so se vsem jako povidele. Zaistino hvalevredna akcija v domačem kraju je, se brigati za naše ljudstvo v tujini. Prezvišenoga škofa pismo sem ljudstvu v cerkvi prečelo i raztolmačo, ar vnogi že ne razmijo slovenski, ar so dugo že eti v Ameriki. Duhovno življenje naših v Ameriki je hvalevredno. Cerkve je vsako nedelo puna i pristopajo pogosto k svetim Svestvam. Narod sam bo mogeo vömreti, ar se deca včijo samo angleški. Na spoved jih duhovnik tudi more angleški včiti, ar ne razmijo skrivnosti vere, to je katekizma v svojoj maternoj reči. A to je ne usoda samo našega naroda, liki vseh narodov v Ameriki. Siguren sem, da de se slovenski jezik najduže držao eti v S. Bethlehemu, ar je največ Slovincov vküper i se ešče največ guči v maternom jeziki. (Pripomba. Isto so povedali prezv. g. ljubljanski nadškof, dr. Rožman uredniki Novin, gda so pohvalili naš narod, ka se močno, ešče bole kak oni z Slovenije, drži slovenskoga maternoga jezika. Vr.) Delo, hvala Bogi, ide zdaj malo na bokše. Dosta lüdi je zgübilo vse, ka so meli, v teh petih slabih letaj.

Kolenko Aga z Črensovec, Vermille, Francija: Prečastiti gospod! V imeni Jezušovom i Marijinom vas pozdravljam. Celi život se mi trosi od veselja, gda čtem v Novinaj, kak se zbirajo naši izseljenci k slovenskoj božoj službi. O kak veliko veselje, kak veliki svetek je to za izseljenca! Za nas tri katoličanke pa se nišče ne zmisló. Nevejo za nas. Z nama sta tudi dve pravoslavni, šterivi radivi četa naše Novine i M. List pa z nami hodita tudi k sv. meši. Žalostni so bili eti božični svetki. Nedelo so prle ešče posvetili, zdaj že tudi ne, ali svetkov, ki spadnje med tjeodnom, pa ne. Niti Božiča neso. Vse ide naprej, kak v Rusiji. Mariji, dobroj Materi se mam zahvaliti, da sem lahko vsako nedelo pri sv. meši. Pozdravljam vas, g. Halasa i g. Zelka, svoje domače, stariše, brata, sestrice, sosede i rod.

Šohar Karol i sestra, Fana Doličová, Floyon, Francija: Čeravno so nama trüdné roke i zaspane oči, vendar radiva prečeva naše liste, šteri so nama na veliko veselje, ar pišejo od naše mile domovine. Pozdravlava vas, g. urednik i vam želeva, da bi nam ešče dugo mogli vrejüvati naše lepe liste. Pozdravlava očo i mater, rojstno ves Doliče i gračko faro z gospodi duhovniki vred.

Pozdrav pošilajo: Škaper Agnes svojim i Morčić Cecilij v Beogradu i se njej zahvali za vse trüde, Koštríc Jožef, V. Polana, Cailancourt. Želno čaka Novine i žele vse dobro v tom novom leti. Ošljaj Magdica, Francija. Najbole se zahvalüje na lepom kalendari Srca Jezušovoga.

po naših delih pa nas bodo spoznali tudi ljudje, ali smo res živi udje in pravi sinovi tiste svete Cerkve, ki ne neha nas opozarjati, da postanimo vsi in vsakdo res pravi usmiljeni Samarijani.

žene. — Bogi bodi potoženo, ka je obübo prelomo, ali precí časa jo je držao.

Jaj, te tretji so pa en dedek bili, od šterih bi človik mislo, ka že samo na smrt mislijo. Ali vino ma svojo moč: v kleti so ga pretakali, pa se razmi, dosta koštavali; te sem mimo prišla, ovarali so me pa notri pozvali. Morala sem tudi koštavati. — Par kupic sem spila, te so me pa štelik sebi potegnóti, ali hitro sem jih na lejko prijala za roke pa radovedno pitala: „Ja, dedek, ka vam pa prispelo, vej pa vij že lejko vsakše megnjenje merjete, pa vam ešče itak to po glavi brodi?“

Ta moja odločna iskrenost jih je v hipi iztreznila. — Za par dni so se mi lepo zahvalili. Po tom so nej več dugo živeli. Na smrtnoj posteli so si ešče za mene pogučavali, ali nej sem mogla priti, ká sem z možom uradnikom odišla v delešnji tihinski kraj. Gda sem par dni po tistom iz domačih novin čtela od njüve smrti, te sem se spomnila, ka se mi je tisto noč od njih senjalo: v krasnoj belojoj obleki so šli minjmo tam nadnoji daleč, pa so mi s svojov rokov, (ki pa je nej bila na-

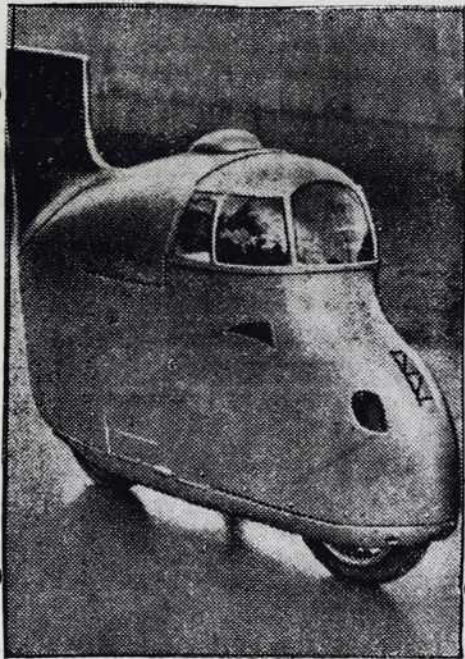
Gospodarstvo.**Gnoj, rastlinska hrana.**

Nikaj nam ne pomaga, če mi gnoj dobro klačimo, če je pa dno gnojne jame propustno i voda odnaša hranilne snovi v zemlo ali pa v grabo. Zato mora biti gnojna jama tak pripravljena, ka je tlo nepropustno. To dosegemo tak, ka dno napravimo iz debele plasti nabite nepropustne ilovnate zemle. Položaj gnojne jame ne sme biti tak, da bi z gnojja odtekala gnojšnica na cesto ali na dvorišče, pa tudi voda se nesme stekati v gnojno jama.

Napredni gospodarje dajo gnojno jama betonirati. Najbolše je, če se gnojna jama postavi na severnoj strani štal, da se gnoj včasi lejko meče na gnojno jama. Tudi tak zid drži skoro celi den senco gnojja i stem zmenša izhlapevanje. Oblika gnojne jame je lejko kvadratna ali pravokotna. Globina naj iznosi 30–50 cm od površine zemle. Zid okoli gnojne jame naj bo betonirani. Višina zida naj bo 75 cm do 1 m tak, ka cela globina gnojne jame iznaša okoli 1.50 m. Po mogočnosti naj bodo dolnji robovje med tlom i zidom zaokroženi, da se gnoj lejko dobro sklači. Velikost gnojne jame zavisi od toga kelko mare ma gospodar. Povprečno je zračunano, ka za edno odraslo govensko marše trbe 3 do 4 m², a za konjsko marše 2.5 m², za 4 svinje ali 2 teleti se računa kak edno odraslo govensko marše.

Če ma gospodar 3 krave, 4 svinje i 2 menšivi govenskivi glavi, te bi površina gnojne jame mogla znesti približno 20 m². [5 m dužine i 4 širine]. Banska uprava i tudi sreski kmetijski odbori so davali prvejša leta podporo za zgraditev takših jam. Če ešče zdaj davlejo, nevem, za nasvete se obrnite na sreskoga kmetijskoga referenta.

Dale.

Avtomobil, s šterim je dosegnoj 300 km na vöro Italijan, Taruffi, šteri bode v kratkom dirkao i sküso potučti dozdašnji svetovni rekord.

gübana, liki krasno puna kak v najlepših moških letaj) veselo majüтали; njüv obraz je bio čüdivito svetlo, ka sem skoro nej mogla poglednoti v njega, kak v sunce...“

Tak je pripovedavala zanimiva gospa, pa še druge slične lastne zgodbe, ki jih je pečatila s krepkim, v narječji izgovarjanim: „Neh, jaz pravim: Ženske so krive!“

Več dni so mi njene zgodbe brnele v vühaj pa v spomini. Tak dugo so mi nej dale mira, ka sem je mogao vreči na papir.

Samo to bi rad dodao, da sta se mi k vsem tem zgodbam začnole družiti dve sliki: Eva v paradižom ogradi, Marija v Nazareti, posebno pa na Kalvariji.

Ženska je prva vtrgnola prepovedani sad z dreva v sredini ograda, sad, lepi za oko i kratko sladki za koštavanje. — Te je pa začüla: Povnožin tvoje porodne bolečine.

Že slika splava iz Nazareta v Bethlehem, gde je Devica Marii toti nej v telovnih bolečinaj, ali itak v štali rodila Boga, Človeka, pa ga v jasli po-

Pošta.

Ropoša Jožef, Grad. Mi smo celo leto pošilali 65 Marijinov listov. To je 5 više, kak naročeno. Te sirotam brezplačno. Tak je račun lanski v redi. Širitelje ne smejo gorplačati, vi tudi ne. Zadosta je, ka se brezplačno trüdiyo za božo čast. Pa te trüdi bo v obilnosti plačan za kratek čas. Sodnik-plačnik se približava. Polo smo vam vrñili, spišite pri vsakom naročniku hišno številko i občno odkod je. — Jerič Mihal, Francija. Novine so bile stavlene, zato smo je ne pošilali, mislimo, da so je domači stavili, zdaj ido pa naprej. Pozdravljeni. — K. F. Koblije. Na konci februara se zgiasi, ali v začetki marca. — Horvat Franc, Bogojina. Zavolo obleke piši g. Davor i Petančić kaplani, Dol pri Hrastniku. On je naroči i tudi sprejeo obleko. Tudi mi smo njemu pisali. Če bi se zgübila, pa nam naznani odškodnino, da jo terjamo. — Štefan, Nemčavci. Malo se mora popraviti, potem dobi svoje zaproseno mesto. — Perdigal Vilma, Breuil. Od naročnine Kardoš Marije smo ti pripisali po njenom naročilu 7 Din. 75 par. Tvoj penez tudi sprejeli. — Vrečić Marija, Bakovci 97. Prosimo odgovor, kama naj zročimo višek penez, šteri je ostao v Franciji od naročnine. Novine si nazaj poslala. — Drašković Margita, Glatigny. Penez ne smo dobili dozda, domačim poslali ček. — Balazic Marija, Villars, iz Hotize. Naročnina ešče izda ne prišla, čeravno si jo že pred novim letom naznaila. Fujs Jožef, Motovilci 41. Marijin List ti brezplačno pošilamo. — Gomboš Karol, Šalamenci. Daj Novine Krčmar Ivani hš. 101. — Žmauc Karolina, St. Vincent. Lani plačano 100 Din. v Soboti, z toga poravnán dug za l. 1935 i na l. 1936. ostalo 43 Din. Tak je ešče 57 Din. duga na leto 1936.

CENE.

Penezi.	Dinarov vala:
Angleški fünt	213–238
Nemška marka	12 86–17 50
Austrijski šiling	8 22
Vogrski pengó	7–8 76
Grčke lire	31 50
Amerikanski dolar	43–49
Holandski goldinar	23–3 23
Švicarski frank	10
Belgijska belga	4 87 3
Italijanska lira	2 29
Francoski frank	2 03
Česka korona	1 52

Živina. Kg na živo vago v dinaraj: Biki, jünci 3 50–5 25, krave, telic debele 3–4 50, krave za kolbase 2–3, teoci 6–8, praščici 5 50–9, plemenski prasci 100–200 Din. po falati. Konji 3000–3500 D. po glavi. Zrnje. 100 kg. v dinaraj: pšenica 163–170, kukorica 68–84.

Vreme:

Močen mraz, vmes deždževno z snegom.

Banque S. Baruch

et Cie, 11. Rue Auber 11. PARIS - 9 e. odpremlja denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kurzu. Vrši vse bančne posle najkolančneje. Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune: Belgija: št. 3064-64, Bruxelles; Francija: št. 117-94, Paris; Holandija: št. 1458-66, Ned. Dienst; Luxembourg: št. 5967, Luxembourg. — Na zahtevo pošljemo brezplačno naše čekovne nakaznice. 24-5

Na prodaj

imam hišo z dvema sobama kuhinjo in s primernim lokalom za trgovino, kakor tudi druga gospodarska poslopja. Prodaja bo potom licitacije dne 7. febr. 1937. v ZERONCIH štev. 19. občina Mursko Središče.

ložila, ar nej bilo mesta v človečih hišaj, ar je v štali „v hiši krüha“ (to pomeni židovska reč, Bethlehem, slovenski!) človek bio povzdignjeni k največjoj časti, gda je Bog postao tudi njegov telovni brat, da je te človik bio živini prispodoben, kak pravi psalm, cerkvena pesem. —

Ali tü se ta slika ne stavi, nego na kalvarijskom bregi, gde Marija ob drugim v največjih bolečinaj rodi znova Sina, za ves človeči rod, gda s križnoga dreva, na sredini dva razbojnika trga sad odrešenja, soodrešitelica...

Ženske so krive: Eva je kriva greha, Marija je „kriva“ odrešenja.

Pa je to dejstvo, da ženska ležej premaga najmočnejši, spolni nagon, ar je Bog po prvom grehi „povnožó njene težave“, njoj naložó porodne bolečine (zvün deviškoj Materi Mariji), zato njoj pa zmenšao spolno strast.

Te pa: „Ženske so krive!“ Bar več kak moški, či pride do prostovolnoga spadaja. — ic —

„Ženske so krive...“

Tak je trdila gospa, ki sem se z njov pelao na vlaki. Pa mi je pripovedavala dokaze iz svoga življenja:

„Bila sem v prvom cveti mladosti pa strašno ričliva, te so pa ništerni mislili, ka tudi rada v vse privolim. — Bilo je gostüvanje, jaz sem bila svarbica, moj družban pa fejest dečko, ki pa je malo preveč kupic izprazno. Proti pounoči sem se spravljala domo. — Ka de on z menov šo. — „Vej pa ne zablodim, da je tak svekla mesečna noč.“ — Nej sem njemu mogla kraj zgučati. Gda sva do gošče prišla, te me je šteo obinoti, pa sem se samo zasüknola, ga lipo prijala za obej rokej pa sen njemi dale pripovedavala: ščista sen ga pomirila.

Z drugim pa je nej tak lejko šlo; te je bio oženjeni, jes te že tuj starejša, ali itak ešče v „norih“ letaj. — Küšnoti me je šteo na samotnom travniki, pa san njemi križno drevo pokazala, ki so ga žarki opoudnešnjega sunca čüdivito zalšali; te mi je pa pri lesi križa sveto obübo, ka nïedne kaj takšega več nede proso zvün svoje